

ANTOINE BODAR

Sinds deze zomer is Antoine Bodar bijzonder hoogleraar Christendom, Cultuur en Media aan de Universiteit van Tilburg. Twee keer per jaar zal hij twee weken college geven. Vice Versa zocht de kersverse hoogleraar op in zijn Amsterdamse bovenwoning.

Een stille straat middenin het centrum van Amsterdam. “De enige keer dat je hier iets hoort is wanneer Ajax een beker gewonnen heeft”. Voor de deur geen Postbank scooter, wel een vouwfietsje onderin het trapportaal. Een steile trap leidt naar een enorme ruimte die zich het best laat omschrijven als bibliotheek. Geen bankstel of gemakkelijke stoel te bekennen. Hier woont een asceet, een dienaar van de Heilige Rooms-Katholieke Kerk. Op een snikhete zomerdag gaat het over verleiding, omarmen, Jan Mulder en Playboy. “Ze weten in Tilburg wat er gebeurt als ze mij als functionaris van de Kerk binnenhalen”.

Wijsneuzen en boekenwormen

“Verleiden heeft voor mij een negatieve klank: bekoren, verzoeken, verlokken, jonge meisjes tot vleselijke gemeenschap verleiden. In die zin heeft de UvT mij niet verleid om hoogleraar te worden. Nederlanders beschouwen mensen die aan universiteiten werken als wijs-

neuzen en boekenwormen die geen voeling hebben met de maatschappij. Daarmee krijg ik een prachtige kans om te bewijzen dat dit anders zit. En ik ga ervan uit dat ze beseffen dat ik op deze universiteit ook het geloof wil invullen: regelmatig een mis opdragen in Maranatha (de universitaire kerk, J.B.) en buiten de collegezaal mijn geloof uitdragen, daar moet men niet raar van opkijken.”

De Kerk moet mensen omarmen, een warme plek in het hart veroorzaken.

“De Nederlandse Kerk verleidt mijns inziens niet. Daarvoor is de presentatie van de Kerk nog te onzeker, al zijn er ook kerken met aantrekkelijke liturgievieringen. De Kerk is verambtelijkt, verburgerlijkt, heeft geen elan en is veel te veel teruggebracht tot een instituut dat zegt wat wel en niet mag. Als je naar een eredienst gaat -als je al gaat- wordt het wereldnieuws van de vorige avond nog eens doorgenomen. Daar hoef je de straat niet voor op en kun je net zo goed naar Buitenhof kijken. In de Kerk ligt figuurlijk hoogpolig tapijt om te voorkomen dat we koude

voeten krijgen. Het is er net zo burgerlijk als thuis, met hetzelfde platte taalgebruik en liedjes zonder enig cultureel niveau. De mensen zijn nog lang niet zo ver dat ze zich erop verheugen naar de kerk te gaan. En dat terwijl ze veel meer smaak hebben dan menig priester vermoedt. Als ik preek, kom ik ervoor uit wie ik ben, ik speel geen rol. Het zijn niet mijn woorden, maar de inhoud en de liturgie waar de troost van uitgaan. De crisis in de Kerk ontstond toen men begon te denken dat het in de Kerk net zo gewoon moest zijn als thuis, terwijl je eigenlijk de week onderbreekt om je zondag rond de Heer te verzamelen. Dat is niet gewoon, het is buitengewoon.”

Grachtengordel

“In Amsterdam zat het vol bij mijn missen. Ik preekte over wat in de Schrift staat, maar niet op een wijze als ‘ik fietste gisteren door het Vondelpark, en toen zag ik bla bla bla’ zoals vandaag de dag de mode schijnt te zijn. Opmerkelijk

Jan Mulder en Playboy

De Postbankcommercial vond ik een interessante uitdaging omdat Jan Mulder, degene die altijd zo moppert op het geloof, dat met mij wilde doen. Ik heb er twee maanden over nagedacht en ben uiteindelijk gezwicht door de mogelijkheid de opbrengst aan een goed doel te kunnen schenken. Jongeren vonden het geweldig, ouderen in de Kerk vonden dat het niet kon. Maar ik mocht de tekst naar mijn eigen taalgebruik terugbrengen en mijn boodschap kon ik erin kwijt. Ik heb ook een interview aan Playboy gegeven omdat je daar een groep mensen mee bereikt die de boodschap van het geloof anders niet zou ontvangen. Aan critici stelde ik de vraag of ze van mening waren dat ik wel een interview aan Quote van Jord Kelder had mogen geven, terwijl men daar de zonde van de belastingontduiking bedrijft. Er waren katholieken die zeiden dat ik ze met mijn interview dwong het blad te kopen. Ach, ik

ANTOINE BODAR OVER VERLEIDINGEN

was dat de aanwezige grachtengordel-doctorandi zeiden dat zij het nog wel snapt, maar die andere aanwezigen vast en zeker niet. In de praktijk bleek echter dat die anderen mijn preken beter snapt dan de wijsneuzen die alleen hun verstand hebben om mee om te gaan.” De Kerk moet mensen omarmen, een warme plek in het hart veroorzaken. Dat kan door uit te leggen hoe mooi het geloof is zonder daarbij af te dalen tot platheid. Ik doe dat naast de missen die ik opdraag via vele lezingen, voordrachten en interviews. In 's-Hertogenbosch werd ik afgerekend op het ouderwetse begrip pastoraat: een briefje met namen bij wie je langs moet, zieken bezoeken, na de mis uitgebreid napraten, etc. Kortom, de taken die je ook uitstekend kunt uitbesteden.”

“Ik leid in Rome een vrij eenzaam bestaan. Maar u hoeft niet met mij te doen te hebben, want dat heeft ook wel iets ascetisch. Opstaan om acht uur, aan het werk, emails en post beantwoorden, kranten lezen, denken, studeren tot 's avonds laat, en dat alles onderbroken door twee gezamenlijke maaltijden en het opdragen van een mis. Het celibaat is een gave en een opgave. Je moet nooit denken dat je er bent: het blijft een hard gevecht, vooral wanneer je zinnelijk bent als ik. Het is een kwestie van altijd bij de les blijven. Een priester heeft voorbeeldfunctie, dat moet je niet vergeten.”

denk maar zo: mensen die je niet mogen zoeken altijd naar redenen om je kop eraf te hakken.”

Italië

De enige verleiding die ik u nog niet heb genoemd is om alles hier op te pakken en naar Italië te verhuizen. Maar ik kan het me financieel niet permitteren, en ik voel een verantwoordelijkheid voor ons land. Ik heb aan Nederland veel te danken, er altijd mogen studeren, werken en doceren en ik publiceer in het Nederlands. Het is ook nauwelijks mogelijk om al mijn boeken zo maar in te pakken. Eerder woonde ik in een ander pand. Daar begonnen de balken te kraken en de muren te scheuren onder het gewicht van mijn boeken. Nu woon ik in deze oude verbouwde melkfabriek, waar alles is gebouwd op krachten en gewicht. <<

